

6.SINIF ZARARLI ALIŞKANLIKLAR

1. Dinen sorumluluk çağına ulaşmış olan herkese, Allah'ın (cc) yapılmasını kesin olarak yasakladığı söz ve davranış. HARAM
2. a) Sevilmeyen, tiksindiren, iğrenç, çirkin görülen, hoş görülmeyen.
b) Yapılması dince hoş görülmeyen (şey).
c) Yapılması kesin olmayan delillerle yasaklanmış (söz ve davranışlar). MEKRUH
3. İçerisinde birçok zehirli madde bulunan nikotin aynı zamanda bağımlılık yapar. SİGARA
4. a) İnsanın normal davranmasını engeller.
b) Akıl sağlığını olumsuz etkileyerek iradeyi işlemez hâle getirir.
c) Bulantı, kusma, karın ağrısı, mide ve bağırsak kanaması gibi sorunlara sıklıkla sebep olur. UYUŞTURUCU
5. "Bütün kötülüklerin anası." olan zararlı alışkanlık? İÇKİ (ALKOL)
6. Mideden hücrelere geçer ve ince bağırsaklar yoluyla da kana karışır. Kana karışır ve karaciğere ulaşır ve orada yağ birikmesine neden olarak bu hassas organın sağlıklı çalışmasına zarar verir. ALKOL
7. "Ey iman edenler! (Akli örten) içki (ve benzeri şeyler), kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz."
Ayete göre içki neden zararlıdır? AKLI ORTUĞU İÇİN / AKLI DOĞRU KULLANMAYI ENGELLEDİĞİ İÇİN.
8. Kişilerin aile ilişkileri ve huzuru bozular. TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR TOPLUMSAL
9. Kişi; evi, eşi ve çocukları için harcaması gereken parayı alkollü içkilere harcar. TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR TOPLUMSAL
10. Kişinin uyku bozuklukları, baş ağrısı, göz tahribatı, kalp ve kan dolaşımı hastalıklarına sebep olması.
TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR BİREYSEL
11. Kişilerin iş hayatında ve sosyal ilişkilerinde de sorunlar ortaya çıkması. TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR TOPLUMSAL
12. Kişinin işlerini, arkadaş çevrelerini hatta ailelerini kaybetmesi. TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR TOPLUMSAL
13. Kişinin doğru düşünme, karar verme ve hareket etme gibi beyne ait işlevlerin bozulması. TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR BİREYSEL
14. Tüm dünyada önlenabilir ölüm ve yaralanmaların üçüncü temel nedenidir. ALKOL
15. Kendilerine büyük zararlar verdiğini gördükleri hâlde onu bırakamazlar. Hatta önlem alınmadığı zaman kullanımı ve miktarı gün geçtikçe artar. UYUŞTURUCU
16. Günden güne vücuttaki birçok organın zarar görmesine, kişinin yavaş yavaş zehirlenmesine neden olur. SİGARA
17. Başta ağız kokusu ve dişlerde sararma olmak üzere sigaranın neden olduğu daha pek çok sağlık sorunu vardır. SİGARA
18. Ortaya para, eşya, mal vb. koyarak oynanan şans oyunu. KUMAR
19. Pasif içiciler vardır. SİGARA
20. Kişi, dumanına 30 dakika bile maruz kalsa tıpkı sürekli kullananlar gibi ondan zarar görmeye başlamaktadır. SİGARA
21. Her iki taraf da emek harcamadan, bir üretim işi yapmadan servet elde etmeyi amaçlar. KUMAR
22. KOAH hastalığı. SİGARA

23. "Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret olması hâli müstesna, mallarınızı, batıl (haksız ve haram yollar) ile aranızda (alıp vererek) yemeyin..."

Ayette verilen mesaj nedir? ÇALIŞIP HELAL KAZANÇ ELDE ETMEK, HARAM YOLLARDAN UZAK DURMAK.

24. Emeğe dayanmayan haksız kazancın yaygınlaşması TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR TOPLUMSAL

Hak ve hukuka aykırı olan suç sayılacak uygulamaların artması TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR TOPLUMSAL

Bireysel kazanma hırsı ve bencillik sebebiyle sosyal ilişkilerin bozulması TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR TOPLUMSAL

Huzur ve güven ortamını yok etmesi TOPLUMSAL/BİREYSEL ZARAR TOPLUMSAL

25. Maddi kayıplar yüzünden geçimsizlik, şiddet, boşanma vb. olumsuzluklar yaşanması.

HANGİ ZARARLI ALIŞKANLIK ALKOL , BİREYE/AİLEYE/TOPLUMA ZARAR AİLEYE ZARARI

26. "...Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır."

ANAYASAMIZIN KAÇINCI MADDESİ. 58. MADDESİ

27. İçenlerin akciğer kanserine yakalanma riski, içmeyenlere oranla yirmi iki kat daha yüksektir. SİGARA

28. Bağımlı kişiler, ailesinden ve çevresinden giderek kopar ve yalnızlaşır. Bunun sonucunda da ağır bunalımlar ortaya çıkar. Nihayet bağımlı kişiler; mesleki becerilerini, sosyal çevrelerini hatta ailelerini de yitirirler.

UYUŞTURUCU

29. "Çoğu sarhoşluk veren şeyin azı da haramdır." ALKOL (İÇKİ)

30. Dünyada her yıl yaklaşık 3,5 milyon insan, ona bağlı nedenlerden dolayı hayatını kaybetmektedir.

ALKOL

31. Öncelikle sinir sistemi ve beyin üzerinde etkili olur. Kişiler sağlıklı düşünemezler. Hayal görme, gerginlik, kalp çarpıntısı, felç gibi sağlık sorunları yaşarlar. UYUŞTURUCU

32. Dünyada her yıl yaklaşık 6 milyon insan onun sebebiyle hayatını kaybetmektedir. Bu sayı her 10 saniyede bir kişinin ölmesi demektir. SİGARA

33. Kendisi sigara kullanmayan ancak sigara dumanına maruz kalan kişi. PASİF İÇİCİ .

34. "Ey iman edenler! Eğer siz ancak Allah'a kulluk ediyorsanız, size verdiğimiz rızıkların iyi ve temizlerinden yiyin ve Allah'a şükredin."

Ayette verilen mesaj? SAĞLIĞIMIZ İÇİN HELAL VE TEMİZ RIZIK TÜKETMELİYİZ.

35. İslam dininde korunması şart olan beş temel unsur:

DİN , CAN , MAL , AKIL , NESİL

36. Sosyal medyayı çok ve bilinçsiz kullanmak, ekran başında uzun süre oyun oynamak ve çok zaman geçirmek.

TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

37. Hiç şüphesiz teknolojik ürünler, insan hayatına sayılamayacak kadar çok fayda sağlar. D/Y DOĞRU

38. Teknolojik ürünleri amacına uygun olarak fert ve toplum yararı için kontrollü bir şekilde kullanmak gerekir. D/Y DOĞRU

39. Boyun kaslarında sertleşme, gözlerde yanma, elde uyuşma, vücut duruşunda bozukluk.

TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

40. Bütün zararlı alışkanlıkların bireysel ve toplumsal hayat üzerinde pek çok olumsuz etkisi vardır. D/Y DOĞRU

41. İnsanın akıl, beden ve ruh sağlığına zarar vermesi OLUMLU ETKİ/OLUMSUZ ETKİ OLUMSUZ ETKİ

Bağımlılık sebebiyle kişinin kendisini

sosyal ve kültürel faaliyetlerden uzaklaştırması OLUMLU ETKİ/OLUMSUZ ETKİ OLUMSUZ ETKİ

Toplumda huzur ve güven ortamının bozulması OLUMLU ETKİ/OLUMSUZ ETKİ OLUMSUZ ETKİ

TEST 1

1. Alkollü içki ve uyuşturucu kullanmak da İslam'ın korunmasını istediği akla zarar vermektedir. Çünkü bu kötü alışkanlıklar beyin ve merkezi sinir sistemini olumsuz yönde etkilemektedir. Alkollü içki içen veya uyuşturucu kullanan birey sağlıklı bir şekilde düşünemez ve doğru kararlar veremez. Böylelikle iradesini de sınırlandırmış olur. Dolayısıyla İslam dini bu zararlı alışkanlıkları haram saymış ve yasaklamıştır.

Bu parçayı aşağıdaki ayetlerden hangisi destekler?

- A) "Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin. (Böyle davranırsanız) Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Kim Allah ve Resulüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur."
(Ahzâb suresi, 70-71. ayetler)
- B) "Şeytan içki ve kumar yoluyla aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?"
(Maide suresi, 91. ayet)
- C) "Arkadan çekıştirmeyi, yüze karşı eğlenmeyi âdet edinen herkesin vay hâline!"
(Hümeze suresi, 1. ayet)
- D) "...Bana ibadeti bırakıp büyüklük taslayanlar aşağılanarak cehenneme gireceklerdir."
(Mü'min suresi, 60. ayet)

2. İslam dini kişinin emeğine dayanan, hayırlı ve güzel işlerden elde edilen geliri helal kazanç olarak kabul eder. Bir emeğe dayanmayan ve şans faktörünü barındıran çeşitli oyunları içeren kumar haram kılınmış bir haksız kazanç yoludur. Çünkü kumar, başkasının malını veya parasını şansa bağlı olarak ve hiçbir emek harcamadan elde etmeye çalışmaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılan zararlı alışkanlığın toplumsal zararlarından değildir?

- A) Sosyal ilişkileri zedeler.
B) Ülke ekonomisine zarar verir.
C) Aile huzurunu bozar.
D) Sağlık harcamalarını artırır.

3. Öğretmen, alkollü içki ve uyuşturucunun zararları ile ilgili bilgi kartları hazırlar. Öğrencilerden, aşağıda verilen bilgi kartlarından alkol ve uyuşturucunun bireysel zararları ile ilgili olanları kırmızı renge, toplumsal zararları ile ilgili olanları ise mavi renge boyamalarını ister.

I. Bağımlılığa yol açar.

II. Suç oranları artır.

III. Akıl yetisini kullanmayı engeller.

IV. Meslek hayatını olumsuz etkiler.

Bu durumda bilgi kartlarının hangileri mavi renk ile boyanmalıdır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

4.

Sağlıklı olduğumuz takdirde sevdiğimizle ve çevremizle güzel ilişkiler kurabiliriz. Sevme, sevilme ve ait olma gibi duygularımızın karşılanması çevremizdeki insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmamıza bağlıdır. Alkollü içki içmek, uyuşturucu madde kullanmak veya sigara içmek gibi davranışlar sadece bize değil; ailemize, sevdiğimizimize, akrabalarımıza, evremize, yaşadığımız topluma ve devletimize zarar verir. Yeteneklerimizi kullanmamızı engeller ve üretkenliğimizi azaltır. Bu durum bizi maddi ve manevi olarak zarara uğratır.

Bu parçada zararlı alışkanlıklarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Çeşitlerine
B) Zarar verdiği kimselere
C) Dini hükümlerine
D) Bireyse zararlarına

5. Burak Bey, zararlı alışkanlıklar hakkında bilgi veren bir radyo programı dinlemektedir. Radyo yayını on beşer dakika olmak üzere 4 eşit bölümden oluşmaktadır. Her bölümde zararlı alışkanlıklarla ilgili genel bilgiler verilecektir.

Yayın akışı;
17.00 Alkollü içki
17.15 Uyuşturucu
17.30 Sigara
17.45 Kumar

Buna göre Burak Bey saat 17.50'den sonra aşağıdaki ayetlerden hangisini duyduğu kesin olarak söylenebilir?

- A) "Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret hali dışında, mallarınızı aranızda (haksız ve haram yollar) ile yemeyin..."
(Nisa suresi, 29. ayet)
- B) "...Onlar sadece zanna uyuyorlar. Zan ise hiç şüphesiz hakikat bakımından bir şey ifade etmez."
(Necm suresi, 28. ayet)
- C) "Ey iman edenler!..Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin..."
(Hucurât suresi, 12. ayet)
- D) "Yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü sen (ağırlık ve azametle) ne yeri yarabilir ne de dağlarla ululuk yarışına girebilirsin."
(İsrâ suresi, 37. ayet)

6. İslam dini, insanların hem dünya hem de ahiret hayatında mutluluğunu amaçlar. Bu nedenle insanlara yol gösterici ilkeler sunar. Yüce Allah, bizleri pek çok kabiliyet ve bilgi ile donatmıştır. Bizlerden de bunları iyi ve güzel işlerde kullanmamızı ister. Kendimize, diğer insanlara, canlılara ya da çevreye zarar veren her türlü alışkanlık ve davranışı yasaklar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İslam'ın yasakladığı davranışlardan biri değildir?

- A) Kumar oynamak B) İçki içmek
C) Satranç oynamak D) Nargile içmek

7. Tabloda zararlı alışkanlıklarla ilgili bilgiler verilmiş. Pelin bunlardan doğru bildiğini "D" yanlış bildiğini "Y" şeklinde değerlendirmiştir.

D Y

	✓	İçki ve kumar insanlar arasında huzursuzluk meydana getirir.
✓		Kumar insanın sağlığına zarar vermediği için haram değildir.
✓		Alkollü içki, uyuşturucu, sigara ve kumar gibi zararlı alışkanlıklara sahip olan kimseler, aile fertlerinin hakkı olan parayı harcadıkları için kul hakkı yemiş sayılır.
	✓	Nargile zararlı alışkanlıklardan değildir.

Pelin, bu etkinlikte doğru cevap verdiği her ifade için (+20) puan, yanlış cevap verdiği her ifade için (-5) puan alacaktır.

Buna göre Pelin etkinlik sonucunda toplamda kaç puan almıştır?

- A) 5 B) 30 C) 55 D) 80

- 8.

?

Beyin ve sinir sistemini olumsuz etkiler.

İçinde 100'den fazla kanserojen madde vardır.

Damar tıkcayıcıdır.

Kan pıhtılaştırıcıdır.

İçinde nikotin maddesi bulunur.

Bu maddeler aşağıdaki zararlı alışkanlıklardan hangisine aittir?

- A) Alkollü içki içmek B) Sigara
C) Kumar D) Uyuşturucu

TEST 2

1. "Ey iman edenler! İçki, uyuşturucu, kumar (şans oyunları), dikili taşlar (putlar), fal okları şeytan işi iğrenç şeylerdir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan içki ve kumar yoluyla aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?"

(Maide suresi, 90-91. ayetler)

Bu ayetten;

- I. İçki ve kumar insanı Allah'ı (c.c.) anmaktan alıkoymak.
- II. Zararlı alışkanlıkların zararı kişinin sadece kendisinedir.
- III. Zararlı alışkanlıklar insanın dini yönünü zayıflatmaktadır.

sonuçlarından hangileri çıkarılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2.

?

Bu tabloda "?" ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Bağımlılığa yol açar.
B) Aile huzurunu bozar.
C) Ruh sağlığını bozar.
D) Güvenilirliği zedeler.

3.

?

Sigara içen insanlar, ailesi için gereken harcamaları sigaraya yatırıyorlar. Bu da ailelerin ekonomik açıdan güçlük çekmesine neden olur. Ayrıca bu durum ailede geçimsizlik getirmektedir. Sigara insanı yavaş yavaş öldürür ve birçok hastalığa neden olur. Bu da devletin hastalıkları tedavi etmek için milyonlarca lira masraf yapmasına neden olur. Bütün bunlar düşünüldüğünde sigaradan uzak durmak gerekir. Dinimiz insan sağlığına zarar veren sigaradan uzak durulmasını istemiştir.

Bu parçada sigara ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Toplumsal zararları nelerdir?
B) Dinî hükmü nedir?
C) Bireysel zararı var mıdır?
D) Neden uzak durulmalıdır?

4.

?

"Her sarhoş edici haramdır. Çoğu haram olanın azı da haramdır."
(Hadis)

Bu hadisten aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsan kendisini sarhoş edecek maddelerden uzak durmalıdır.
B) İslam dininde alkollü içki içmek yasaklanmıştır.
C) İslam dini kötü alışkanlıkları yasaklamıştır.
D) Sarhoş edici içecekler ölçülü, ara sıra ve az alınmalıdır.

5. İslam dininde yasaklanan bir diğer zararlı alışkanlık da kumardır. Kumar; ortaya para, mal, değerli eşya vb. konarak oynanan, kazanan ve kaybeden tarafların olduğu şans oyunlarına verilen genel isimdir. Kumar, başkasının parasını, malını alarak hiçbir emek harcamadan kazanç sağlamaktır. Bu nedenle de kumar dinimizde kesin bir dille yasaklanmıştır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu parçayı destekler nitelikte değildir?

- A) "Mallarınızı aranızda haksız sebeplerle yemeyin. Kendiniz bilip dururken insanların mallarından bir kısmını haram yollardan yemek için o malları hakiimlere (idarecilere veya mahkeme hakimlerine) vermeyin."
(Bakara suresi, 88. ayet)
- B) "Rabb'in, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi, anaya-babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti..."
(İsrâ suresi, 23. ayet)
- C) "Şeytan içki ve kumar yoluyla aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?"
(Maide suresi, 91. ayet)
- D) "Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret hali dışında, mallarınızı aranızda (haksız ve haram yollar) ile yemeyin..."
(Nisa suresi, 29. ayet)

6. Devlet malına zarar vermek, bir sınavı kopya ile geçmek, kaçak elektrik ve su kullanmak, vergi kaçırmak ve görevi kötüye kullanmak gibi davranışlar, haksız kazanç sağladığı ve başkasının hakkını ihlal ettiği için -----

Bu metnin aşağıdakilerden hangisiyle devam ettirilmesi en uygundur?

- A) kul hakkı kapsamındaki davranışlardandır.
B) gerekli sağlık birimleri oluşturulmuştur.
C) çeşitli sivil toplum kuruluşları vardır.
D) insanın azmini artırır.

7.

?

"Kim bir kul hakkı yemişse derhal o kardeşiyle helalleşsin. Çünkü (kıyamet günü) dirhem de geçmez, dinar da. Böyle olunca o (hak yiyen) kişinin sevapları alınır, hakkını yediği adama verilir. Eğer sevapları yoksa o hakkını yediği adamın günahları buna yüklenir."

(Hadis)

Bu hadisten aşağıdakilerden hangisine ulaşılmaz?

- A) Ahirette paranın geçmeyeceğini bilerek dünyadaki kul haklarına dikkat etmeliyiz.
B) Dinimiz kişilerin bu dünyada helalleşmesini öğretmiştir.
C) Kul hakkından daha büyük bir günah yoktur.
D) Kul hakkı yiyen bir kimse ahirette sevabı kalmasa bile, hakkını yediği kimsenin günahlarını yüklenecektir.

8.

?

"Ailenin ve kişinin mutluluk ve huzurunu bozar, boşanmalara sebebiyet verir. Kişide hırsı artırır, bu da çevresine zarar vermesine yol açar. Kişinin borçlanmasına ve ailenin ekonomik yönden sıkıntıya düşmesine neden olur, oynayanların ruh sağlığını bozar. Kişiyi hileye ve tembelliğe alıştıırır. Oynayan kişi ailesinin ihtiyaçlarını bu yolda harcadığı için onların hakkına girmiş olur. Yüce Allah'ın bize verdiği en değerli nimet olan zamanı boşa harcatır."

Bu sözleri söyleyen öğretmene aşağıdaki sorulardan hangisi sorulmuştur?

- A) Sigaranın bireysel ve toplumsal var mıdır?
B) Alkollü içkilerden korunma yolları nelerdir?
C) Kötü alışkanlıklar nasıl başlıyor?
D) Kumarın zararları nelerdir?

TEST 3
SORU 1

Aşağıdaki bilgiler ve zararlı alışkanlıklar simgeleriyle birlikte verilmiştir.

I	İnsan sağlığına zararlı birçok kimyasal madde içerir.	X	Alkollü içki içmek ve uyuşturucu kullanmak
II	Başkasının malını veya parasını şansa bağlı olarak ve hiçbir emek harcamadan elde etmeye çalışmaktır.	Y	Kumar
III	Bu maddeler, aklımızı kullanmayı engeller ve irademizi sınırlandırır.	Z	Sigara

Bireysel ve toplumsal zararları verilen zararlı alışkanlıkların uygun eşleştirilmesi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	X	Z	Y
B)	X	Y	Z
C)	Z	X	Y
D)	Z	Y	X

NEDİR?

A) _____

Dinen sorumluluk çağına ulaşmış olan herkese, Yüce Allah'ın yapılmasını kesin olarak yasakladığı söz ve davranış.

B) _____

İslam dininde izin verilen dinen yasaklanmamış her türlü şeye denir.

C) _____

haram gibi yapılması hoş görülmeven davranışlara denir.

ZARARLI ALIŞKANLIKLARA BAŞLAMA SEBEPLERİ:

1. BİLGİ EKSİKLİĞİ
2. DIŞLANMA KORKUSU
3. ÖZENTİ, TAKLİT
4. ANNE BABA ALIŞKANLIKLARI
5. AİLE İÇİ GEÇİMSİZLİK
6. MERAK DUYGUSU
7. ARKADAŞ ÇEVRESİ
8. AŞIRI ÖZGÜVEN
9. HAYATTA KARŞILAŞILAN SORUNLAR